

не лише людей, які ухвалюють рішення в цій сфері, а й думки експертів та громадських спілок. Такі рішення вимагають концептуальної продуманості повинні бути засновані на певній «суспільній угоді», яка досягається через певний компроміс між різними думками, які можуть бути повністю протилежними, але знаходять певну точку дотику.

Питання міського планування – це велика політика, не лише місцевого рівня, а й державного. Кожне місто України, є унікальним не лише з боку історичних подій, його сучасного стану а й з боку згуртованості, єдності міської спільноти.

Література:

1. Безлюбоченко О. С. Урбаністика : навч. посібник / О. С. Безлюбоченко, О. В. Завальний. – Харків : Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 274 с.

2. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник / [Берданова О., Вакуленко В.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія-А». 2012. – 88 с.

3. Тімохін В. О. Архітектура міського розвитку. Сім книг з теорії містобудування/ В. О. Тімохін. – К. : КНУБіА, 2008. – 629 с.

ПЕРЕДУМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОМФОРТНОГО ВІДПОЧИНКУ МІСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Зав'ялова А.І.

Науковий керівник – Черноусова Т.О., ст. викладач

З містобудівної точки зору організація відпочинку міського населення – це просторова організація вільного часу населення міста, поєднання природного і штучно організованого середовища, що знаходиться в тісній взаємодії з виробництвом і житлом.

Проблема організації відпочинку міського населення охоплює не тільки час відпусток (довготривалий відпочинок), а й кінець тижня (одно-дводенний відпочинок), а також щоденне дозвілля (короткочасний відпочинок). Для цих категорій відпочинку потрібні певні упорядковані простори в містах та приміських зонах (рекреаційні зони), певне середовище з відповідною інфраструктурою, спорудами та дотримання чинних нормативів, в тому числі пішохідної чи транспортної доступності.

Головними критеріями вибору місцевості для відпочинку є фізичні та естетичні природні, кліматичні та мікрокліматичні переваги. Дослідження вчених показують, що найбільш популярними для відпочинку є ландшафти з наявністю лісних масивів в сполучанні із водоймами.

Вивчення фактичного забезпечення установами відпочинку в Харківській області показало явну диспропорцію між їх наявністю і пот-

ребою відповідно до чинних нормативів. У замиському короткочасному та одно-дводенному відпочинку сьогодні переважає неорганізований відпочинок, хоча більшість відпочиваючих прагнуть до організованих форм відпочинку. Крім того, створення умов екологічної рівноваги в природному середовищі вимагає необхідність створення саме організованого відпочинку (наметові містечка, упорядковані пляжі тощо).

Вивчення рекреаційних ресурсів Харківської області показало, що найбагатші природні ресурси для організації відпочинку міського населення є в Балаклійському, Борівському, Зміївському, Вовчанському, Краснокутському, Ізюмському, Чугуївському, Куп'янському, Богодухівському, Харківському районах. Перераховані райони можна об'єднати в такі зони відпочинку: Придонецьку (Оскільська, Печенізька, Зміївська та Балаклійська), Краснокутську (Богодухівська, Краснокутська) і Харківську. Ці зони становлять досить розгалужену мережу рекреаційних установ, які є складовими довготривалого відпочинку, вони мають природні передумови і резервні території для організації нових та розвитку існуючих установ одно-дводенного відпочинку, а при розумному використанні та перетворенні цих територій зможуть забезпечити комфортний відпочинок населення Харкова та Харківської області відповідно до нормативів. Так наприклад:

в районі смт. Борова (Оскільська зона відпочинку) розташована велика кількість баз відпочинку, але, тим не менш, території, прилеглі до Оскільського водосховища, можуть дозволити організувати додаткові бази відпочинку або пансіонати. Складність вирішення цього питання в поганому транспортному обслуговуванні (відсутність зручних під'їзних доріг, недостатньо маршрутів громадського транспорту тощо);

□ популярним серед населення області вважається відпочинок у вихідні та літні дні в районі Мохнача та Есхара (Печенізька зона відпочинку), що пояснюється близькістю розташування до м. Харкова, наявністю хороших під'їзних шляхів, мальовничістю ландшафту, але на даній території не достатньо стаціонарних закладів громадського харчування, а неорганізований відпочинок викликає підвищене рекреаційне навантаження.

Аналогічно можна проаналізувати й інші зони відпочинку Харківської області.

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок: транспортні зв'язки не завжди вирішують проблему доставки населення до місць відпочинку; недостатньо вирішені проблеми побутового обслу-

говування; низький ступінь використання існуючих територій; недостатній рівень благоустрою існуючих установ відпочинку тощо.

В цілому Харківська область має достатні рекреаційні умови для розміщення установ тривалого і короткочасного відпочинку, які можуть вирішити проблему організації відпочинку населення міста і області.

ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ДОСТУПНОГО СЕРЕДОВИЩА

Бабенко М.В.

Науковий керівник – Черногорова Т.О., ст. викладач

В сучасних населених місцях, а особливо на периферії, через труднощі доступу, орієнтації та інші перешкоди маломобільні групи населення часто не мають можливості вільного відвідування місць загального користування, що обмежує їх у виборі видів відпочинку, дозвілля, спілкування, об'єктів торгівлі, охорони здоров'я тощо.

Відповідно до чинних нормативних документів в нашій країні доступним середовищем рахується таке фізичне оточення людини, території, установи загального користування, транспортні об'єкти, що обладнані чи переоснащені з метою усунення перешкод та бар'єрів, що виникають у людини з урахуванням її особливих потреб.

При цьому основними критеріями та умовами комфортності є :

- 1) доступність;
- 2) безпека;
- 3) інформативність;
- 4) комфортність (зручність).

Згідно з міжнародною термінологією навколишнє середовище може надавати різний зовнішній вплив на функціонування і обмеження життєдіяльності людини: містити різні обмеження (бар'єри) або фактори, що зможуть полегшати доступність (фасилітатори) як в найближчому, так і у віддаленому оточенні людини.

Ґрунтуючись на дослідженнях доступного середовища для маломобільних груп населення, фахівцями виділяються основні принципи, що повинні враховувати комфортність перебування та пересування населення з урахуванням різних факторів, що впливають на розвиток безбар'єрної планувальної, функціональної, транспортної інфраструктури, безбар'єрного туризму. При цьому визначено два принципових підходи до створення такого середовища:

– принцип «універсального дизайну» – передбачає організацію навколишнього середовища максимально придатним до використання для всіх людей, не залежно від віку, росту, маси тіла або здібностей,